

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 7P/343/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812208861
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marta Hrenčuková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2012:7812208861.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou Mgr. Martou Hrenčukovou, vo veci maloletého I. K. nar. XX.XX. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, dieťaťa matky D. K. nar. XX.XX. XXXX, na materskej dovolenke, bytom I. XXX, na návrh matky, o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým takto

rozhodol:

Okresný súd v Rožňave n a r i a d ť u j e nad maloletým I. K. nar. XX.XX. XXXX výchovné opatrenie - dohľad a matku D. K. nar. XX.XX. XXXX n a p o m í n a, aby v lehote 3 mesiacov zvýšila výchovnú starostlivosť nad maloletým a zabezpečila jeho riadnu školskú dochádzku.

Súd návrh matky a kolízneho opatrovníka z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka svojím návrhom žiadala, aby súd nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý syn nechce chodiť do školy a ani ju ani starú matku neposlúcha. Neposlúcha ani jej druhu J. Q.. Nechce chodiť do školy, hoci predtým do školy chodil. Matka trvala na tom, že ona nevie, prečo syn nechce navštevovať školu. O sebe uviedla, že má ďalšie deti D. S. od J.V. S., ktorá navštevuje 1. ročník základnej školy a J. Q., ktorý má dva roky a E. Q., ktorá má jeden rok. Otcovstvo voči maloletému I. nebolo určené. Matka nepopierala, že kvôli maloletému bola odsúdená k podmienenému trestu odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov s podmieneným odkladom na 10 mesiacov, lebo už aj minulý školský rok nezabezpečovala jeho školskú dochádzku. Trvala však na to, že ona nechce ísť do výkonu trestu, lebo sa musí starať o deti. Jej maloletá dcéra D. do školy chodí.

Zo správy od Obecného úradu Roštár súd zistil, že matka žije v spoločnej domácnosti so svojimi štyrmi deťmi a druhom J. Q..

Podľa správy od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu matky. Otcovstvo voči maloletému nebolo určené. Starostlivosť o maloletého zabezpečuje aj stará matka, u ktorej maloletý prespáva. Matka žije na spôsob manželstva s J. Q. a spoločne zabezpečujú starostlivosť o ďalšie tri maloleté deti. Matka poberá rodičovský príspevok a prídavky na deti, jej druh je nezamestnaný. Rodina obýva na osade schátralý dom, ktorý pozostáva z izby a kuchyne. Maloletý je v tomto školskom roku žiakom 2. ročníka Spojenej základnej školy internátnej v Rožňave. Maloletý 2. ročník opakuje z dôvodu, že sa vyučovania takmer v celom minulom školskom roku nezúčastňoval. Matka maloletého bola preto odsúdená trestným rozkazom tunajšieho

súdu na trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 16 mesiacov. Pozitívna zmena v školskej dochádzke maloletého však nenastala ani v tomto školskom roku. Matka bola opakovane upozornená na okamžitú nápravu v rámci šetrení v rodine. Trvala na tom, že syn školu nenavštevuje z dôvodu nedostatku financií. V skutočnosti však vôbec nevedela, že kde sa jej syn počas dňa potuluje a vyhovárala sa na to, že jeho starostlivosť zabezpečuje stará matka. Situáciu sa snažil riešiť len jej druh, ktorý trval na tom, aby dieťa bolo vyňaté z rodiny. Ani jemu však nezáleží na školskej dochádzke a vzdelávaní maloletého. Má obavy z toho, aby matka maloletého nemusela nastúpiť do výkonu trestu. Maloletý počas pohovoru sa rozplakal z obavy, že pôjde do ústavnej starostlivosti. Je preukázané, že maloletý školu nenavštevuje z dôvodu, že matka a stará matka ho do školy nepripravujú a jeho zovňajšok a osobná hygiena je hrubo zanedbaná. Podľa správy od školy, ktorú maloletý navštevuje, maloletý tento školský rok chodil do školy iba prvý týždeň. Maloletý sa doposiaľ konania so znakmi trestného činu nedopustil. Záujem maloletého si vyžaduje, aby bol dočasne vyňatý z rodinného prostredia matky a preto Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave navrhuje jeho pobyt v zariadení, ktorý plní úlohu odbornej diagnostiky v Krízovom stredisku Dominika n.o. Rožňava.

Podľa správy od Spojenej školy internátnej v Rožňave, maloletý navštevuje 2. triedu variant A. 25.10. 2012 na žiadosť rodiča bol odhlásený z tejto školy. Do školy nastúpil 07.03. 2003. Jeho školská dochádzka je veľmi nepravidelná. V minulom školskom roku vymeškal 71 ospravedlnených a 640 neospravedlnených hodín. Jeho vedomosti sú na veľmi slabej úrovni a nemá ani základné hygienické návyky. Tento školský rok opakuje ročník. Ani v tomto školskom roku nie je jeho školská dochádzka pravidelná. K 25.10. 2012 vymeškal 157 neospravedlnených vyučovacích hodín. Matka so školou nespolupracuje. Na základe týchto skutočností škola odoslala na príslušné orgány oznámenie o zanedbávaní školskej dochádzky maloletého. Maloletý bol prihlásený na internát a keďže je v hmotnej núdzi, poplatok za internát mu bol odpustený. Školské pomôcky mu prideluje škola a denné náklady na stravu sú 1.40 Eur.

Zo spisu tunajšieho súdu 1T/102/2012 súd zistil, že trestným rozkazom zo dňa 29.06. 2012 bola matka maloletého uznaná za vinnú a odsúdená pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona k podmienenému trestu odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 16 mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 19.07. 2012.

Po takto vykonanom dokazovaní matka trvala na svojom návrhu a kolízny opatrovník maloletého poukázal na to, že pohovory s matkou a maloletým nevedli k náprave a preto navrhuje nariadiť nad maloletým výchovné opatrenie - jeho diagnostický pobyt podľa písomného návrhu.

V zmysle ustanovenia § 54 ods. 2, 4, 5 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená, alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie, alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery, alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázané. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

V zmysle ustanovenia § 28 ods. 1,2,3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,

- zastupovanie maloletého dieťaťa,
- správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní

chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv

a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

V zmysle ustanovenia § 30 ods. 1,2,3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhodne s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením. Na výchove dieťaťa sa podieľa aj manžel, ktorý nie je rodičom dieťaťa, ak žije s rodičom dieťaťa v domácnosti. Rodičia majú

právo použiť pri výchove dieťaťa primerané výchovné prostriedky tak, aby nebolo ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývoj dieťaťa.

V zmysle ustanovenia § 37 ods. 1,2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinnosti rodičov vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci, alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci, alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení :

a/ vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b/ určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad, dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálno - právnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c/ uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj, dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d/ uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu, alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

V zmysle ustanovenia § 37 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v § 37 ods. 2 Zákona o rodine nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov, alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky najdlhšie na 6 mesiacov.

Z prevedeného dokazovania vyplýva, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu matky. Otcovstvo voči nemu nebolo určené. Matka so svojím druhom zabezpečuje starostlivosť o ďalšie tri maloleté deti. Pri starostlivosti o maloletého jej pomáha aj stará matka, u ktorej maloletý prespáva. Je preukázané, že matka zanedbáva riadnu starostlivosť o maloletého, keď nezabezpečuje jeho školskú dochádzku. Za zanedbanie tejto starostlivosti už bola odsúdená právoplatným trestným rozkazom tunajšieho súdu k podmienenému trestu odňatia slobody, keď v školskom roku 2011/2012 taktiež nezabezpečovala školskú dochádzku maloletého, je teda v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Napriek tomu, ani v tomto školskom roku maloletý školu riadne nenavštevuje, teda matka naďalej sa dopúšťa prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže a to napriek tomu, že za tento prečin už bola právoplatne odsúdená. Výhovorky matky, že túto starostlivosť by mala zabezpečovať stará matka neobstoja, lebo maloletý nebol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, matka teda zodpovedá za riadnu starostlivosť a výchovu svojho dieťaťa. Matka sa tejto rodičovskej zodpovednosti chce zbaviť tým, že podala na tunajší súd návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým. Zo správy od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave však vyplýva, že okrem toho, že maloletý školu riadne nenavštevuje, iné výchovné problémy s ním nie sú a nedopustil sa maloletý ani konania so znakmi trestného činu. Zo správy vyplýva aj to, že maloletý okrem toho, že školu riadne nenavštevuje, má zanedbanú aj osobnú hygienu, čo taktiež svedčí o tom, že matka jeho starostlivosť hrubým spôsobom zanedbáva. Je preukázané aj to, že matke za zanedbanie starostlivosti o maloletého syna zatiaľ ani úradom práce, ani rozhodnutím súdu nebolo uložené výchovné opatrenie. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave ako kolízny opatrovník maloletého navrhol návrh matky na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým zamietnuť a uložiť maloletému výchovné opatrenie v zmysle ustanovenia § 37 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine. Uloženie tohto výchovného opatrenia podľa návrhu kolízneho opatrovníka však prichádza do úvahy iba vtedy, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine nevedli k náprave. V danom prípade teda nie sú splnené podmienky ani k tomu, aby súd takéto výchovné opatrenie podľa návrhu kolízneho opatrovníka uložil. Je pritom jednoznačne preukázané, že výchovné problémy s maloletým pretrvávajú iba od minulého školského roka, kedy matka začala zanedbávať jeho povinnú školskú dochádzku, ktorú zanedbáva aj v tomto školskom roku. Preto súd dospel k záveru, že v danom prípade prichádza do úvahy uloženie výchovného opatrenia v súlade s ustanovením § 37 ods. 1,2 písm. a/ a b/ Zákona o rodine.

Súd preto návrh matky, aby nad maloletým bola nariadená ústavná starostlivosť a návrh kolízneho opatrovníka, aby nad maloletým bolo nariadené výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine zamietol a rozhodol tak, že nariadil nad maloletým výchovné opatrenie a to dohľad a matku napomenul, že v lehote 3 mesiacov je povinná zvýšiť výchovnú starostlivosť nad maloletým a zabezpečiť jeho riadnu školskú dochádzku. Pokiaľ takto uložené výchovné opatrenie nespĺní svoj účel a matka ani v budúcnosti nezabezpečí riadnu starostlivosť a výchovu maloletého, súd začne konať aj bez návrhu z úradnej povinnosti o nariadenie výchovného opatrenia v zmysle ustanovenia § 37 ods. 3 písm. a / Zákona o rodine, prípadne o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým a zároveň dá podnet na ďalšie trestné stíhanie matky pre zanedbanie riadnej starostlivosti o maloletého syna.

Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a/ O s p.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach do 15 dní od jeho doručenia v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných záležitostiach / § 42 ods. 3 O.s.p. / uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené / § 250a /,
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia / § 251 ods. 1 O.s.p. /